

OKTOBER 2008

HVA SKJER I DE ULIKE LANDENE? – SIDEN SIST!

Danmark

Det er gjort et arbeid for å endre loven for musikkskoler i Danmark, men KS motsatte seg dette. Det blir også arbeidet med en ny rammeplan. Den gjeldende er fra 1995 basert på utdaterte prinsipper fra 70-tallet. Konsekvensene av kommuneomstruktureringen begynner å vise seg. I jakten på rasjonaliseringsgevinster blir en rekke mindre grunnskoler nedlagt. Dette vekker mange protester, men det kan bli enklere for musikkskolene å gi et godt desentralisert tilbud med de skolene som er igjen. Etter kommunesammenslåingene er det mange musikkskoler som har hatt vanskeligheter med tilpasningen til den nye virkeligheten. Nye ledelsesstrukturer og endrede arbeidsoppgaver har skapt frustrasjoner, men dette er i ferd med å stabilisere seg. Det foregår en undersøkelse av MGK-ndervisningen. Kurs legges ned fra neste sesong. En ny struktur som vanskeliggjør valg av musikk som fag ved lærerutdannelsen gjør at mange kvalifiserte lærerkrefter ved seminariene søker seg til andre oppgaver. Dette kan bli en langvarig krise for musikkundervisningen i folkeskolen.

Finland

I utgangspunktet er man fornøyd med lønnsoppgjøret som ga en økning på 11%, men med en inflasjon på 10% er det meste spist opp. Den nye regjeringen i Finland er bra for kulturen, og det er en god økning i budsjettene på mange områder. I lys av det siste årets skyteepisoder ved finske skoler er det alvorlige diskusjoner om forholdene ved skolene. Det er mange ting som må forbedres. "Alle" er enige i at et viktig skritt for å bedre skolemiljøet er å gi flere timer til musikk og kunsthøgskolen, men i realiteten blir det en kamp mellom ulike faginteresser. Det foreslås flere kommunesammenslåinger ettersom mange små kommuner i distriktene ikke klarer å opprettholde sine velferdstilbud fordi skatteinntektene svikter, og at andelen eldre øker kraftig i befolkningen. Det foregår en markert flyttestrøm fra nord til sør i Finland. Musikkskolene i Finland finansieres 60% fra staten. Resten betales av kommune og ved elevbetaling. Ettersom elevsatsene øker blir tilbudet i økende grad forbeholdt familier med god økonomi. En ny tendens er at musikkundervisningen ser ut til å bli friere i Finland enn tidligere.

Færøyene

En ny universitetsavdeling med musikk er vedtatt åpnet på Færøyene, men det forberedende arbeidet er satt sent igang. Antallet studenter som velger musikk er økende. Etter hard kamp har man fått godkjent lønnsavtaler for kulturskolelærere som man er fornøyd med. Loven om musikkskoler på Færøyene er fra 1984, og den er under revidering nå – inkludert krav til kompetanse. Stat og kommune deler 50/50% på de offentlige utgiftene til musikkskolene. Kommunestrukturen skal endres, og det er mulig at det bare blir kommuner etter omleggingen. Det blir arbeidet for å bedre den dårlige situasjonen når det gjelder lokaler for musikkskolene. Musikkskolen i Torshavn er sprengt og kan ikke ta imot flere elever på grunn av plassmangel. Det er vedtatt å bygge ny skole. Det skal lages ny sangbok for Færøyene, og det er lyst ut en konkurranse om innsending av forslag til nye sanger som skal bli med i boken. Det er kommet inn 90 bidrag. En delegasjon fra Færøyene har vært på studiebesøk ved East Helsinki Music School, og man planlegger etablering av en tilsvarende integreert musikk- og grunnskole med opptaksprøver. Oppstart neste høst.

Island

Det blir arbeidet intenst med innføringen av "Det kulturelle veksthus" på Island, og det ser ut til å bli et gjennombrudd for en kartlegging og bevisstgjøring om musikkundervisning. Det gjøres også et fremtøt mot Nordisk råd mht dette gjennom Islands kommende lederskapsperiode. Det ble ingen økning i lønnen for musikk lærerne på Island, men man

Sekretariat:

NUMU, c/o Musikk i Skolen, 440 Sentrum, 0103 Oslo
Tlf. +47 – 22005680 Fax. + 47-22005601, E:post: numu@musikk.no

forsøker å få redusert undervisningstimetallet til det samme som gjelder for grunnskolen. Det er veldig positivt på Island at det kommer flere unge lærere i musikkfaget. Det ses på som et problem at elevene på Island ikke selv kan velge hvilken skole de vil gå på. Refusjonsordninger mellom kommunene er også et problemområde.

Norge

Det kommer en ny stortingsmelding om lærerutdanningen i Norge. Det blir arbeidet mye for at de estetiske fagenes plass i utdanningen blir så bra som mulig. I dag kan allmenlærere utdannes uten at de får utdanning i noe estetisk emne. Det kommer også en stortingsmelding om kvalitet i skolen for grunnskole og videregående/gymnas som kommer til å si mye om etter- og videreutdanning for ledere og lærere. Foreløpig ser det ikke ut til at de estetiske fagene er omtalt (siden møtet er utkastet til meldingen kommet, og de estetiske fagene er med). Når det gjelder kulturskolene er man opptatt av at det skal skje en utvikling, og at de skal kunne fungere som lokale kulturpedagogiske ressursentre. Politikerne følger ikke opp med nødvendige beslutninger og midler. Siden de statlige midlene til kulturskoler ikke øremerkes forsvinner en god del av dem til andre tiltak i kommunenes budsjetter. Mange kulturskoler utvider sine tilbud i den grad de har økonomi til det. For eksempler er det mange som innfører nysirkus. Statsbudsjettet for 2009 ser ganske bra ut mht kultur, skole og forskning, men det er uklart hvem som kommer til å nyte godt av økningene. Musikernes fellesorganisasjon arbeider på tvers av forbundene i LO for å få til mer for kulturen. Det er etablert et fellesforum for kunstnerorganisasjoner. Det ble et ganske bra lønnsoppgjør. Fornøyd med at kulturskolelærere er oppe på samme lønnsnivå som lærere i grunnskolen, men fikk ikke det man ønsket for ledere i kulturskolene. Det er ingen sikkerhet for at lederne tjener mer enn de lærerne man leder.

Andre ting: Den nye sangboken "Sang i Norge" som er utgitt av MiS er trykket i et opplag på 85.000. ca 60.000 eksemplarer er sendt ut gratis til barneskolene i Norge. Organisasjonen Musikk og Ungdom har sammen med Norsk musikkråd fått 5 millioner kroner fra Sparebankstiftelsen til et nytt sangprosjekt som skal gå over 2 år: "Sangløftet".

Satsningsområder: Kompetanseheving for sangere og dirigenter, repertoarutvikling og opplevelser med sang.

Sverige

Musikk- og kulturskolelærere får ikke samme autorisasjonen som lærere i grunnskolen. Det arbeides videre med denne viktige saken. I Sverige ser man nå på en endring av lærerutdanningen. Utredning om dette kommer. Innen våren 2010 skal det komme en ny skolelov i Sverige. Man håper på å få bedret posisjonen til musikk- og kulturskolene. I Sverige har man innført "Skapende skole", en variant av "Den kulturelle skolesekken" for 7.-9. klasse. Skolene får ta del i tilbudet etter søknad. Kommunene er søkere til midlene. Det arbeides med å få utvidet tilbudet til å gjelde alle. Ettersom musikk- og kulturskolene i flere kommuner har hatt en vanskelig økonomi og et begrenset tilbud har det blitt etablert en rekke private skoler som opererer ved siden av de kommunale. Det er nå fare for at estetiske fag i videregående skole/gymnas ikke lenger blir obligatorisk slik det er nå. Det er også sterke krefter som arbeider for at det skal bli mer karakterer i Svensk skole.